Asianajajaliiton lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaikkien henkilöiden suojelemiseksi tahdonvastaiselta katoamiselta tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi rikoslain 11 luvun muuttamisesta

© Suomen Asianajajaliitto

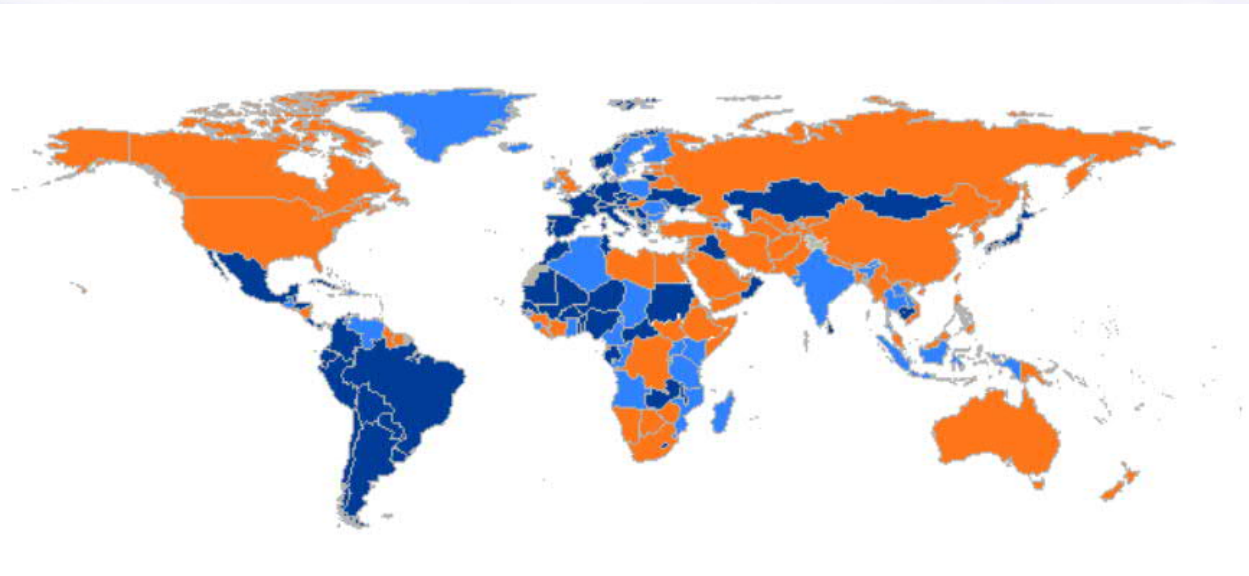

© YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimisto

Implementoinnin asianmukaisuuden arviointi

- Asianajajaliitto katsoo, että esityksessä tehdyt johtopäätökset sopimusartikloiden vaikutuksesta kansalliseen lainsäädäntöön ovat asianmukaisia
- Ehdotukset rikoslain muuttamisesta ovat johdonmukaisia
- Sopimuksen edellyttämät kriminalisoinnit ovat esityksessä implementoitu laillisuusperiaatteen vaatimalla yksityiskohtaisuudella

- Uusi lainkohta koskien tahdonvastaista katoamista
  - Asianajajaliitto pitää perusteltuna ja parempana ratkaisuna verrattuna esim. RL 25:1:n täydentämiseen
    - Tahdonvastaisen katoamisen toteuttaminen eroaa merkittävissä määrin olemassa olevasta rangaistussäännöksissä.
  - Uuden lainkohdan sijoittaminen RL 11 lukuun lakiteknisesti perusteltu

Implementoinnin asianmukaisuuden arviointi

- Tarkennus sisällytettäväksi rikoslain 11 luvun 3 pykälään
  - Asianajajaliitto pitää tärkeänä, kun käsite ”tahdonvastainen katoaminen” löytyy jo rikoslaista (RL 11:3)
  - Ilman tarkennusta rikosnimikkeiden rikos ihmisyyttä vastaan ja tahdonvastainen katoaminen välinen ero olisi epäselvä
- Ilmoittamatta jättämistä ei HE:n mukaan sisällytettäisi rikoslain 15 luvun 10 §:n törkeän rikoksen ilmoittamatta jättämistä koskevaan rikosluetteloon
  - Mahdollisesti ongelmallista
  - Kuitenkin perusteltu ratkaisu, kun myöskään vapaudenriistoa ei ole sisällytetty luetteloon ja kun RL 11:12 ja 11:13 kattavat yleissopimuksen mukaiset teot
- Varauma koskien adoption kumoamisen mahdollistamista koskevaa artiklaa
  - Asianajajaliitto pitää perusteltuna
  - Adoptiosuhteen pysyvyyden tulee myös jatkossa olla lapsen edun mukaista

Kansallisen lainsäädännön muutoksen vaikutuksista

- Ei luultavasti merkittäviä käytännön tason oikeusvaikutuksia Suomessa
  - Tahdonvastainen katoamisen toteuttaminen tapahtuu usein osana laajempaa siviiliväestöön kohdistuvaa väkivaltaista toimintaa ja se sisältää osatekoja, jotka jo nykyisin tulevat rangaistavaksi eri rangaistussäännöksien nojalla
- Kuitenkin parannus asianomistajan ja syytetyn asemaan
  - Verrattuna tilanteeseen, jossa tahdonvastaisen katoamisen toteuttaminen käsiteltäisiin vapaudenriistosäännöksiä soveltamalla
- Myös positiivinen kehitys uhrin oikeusturvan näkökulmasta
  - Yksilövalitusoikeus

Asianajajaliiton kanta

- Asianajajaliitto pitää tärkeänä, että ao. kansainvälinen yleissopimus ratifioidaan Suomessa
- Asianajajaliitto pitää kehitystä selvästi myönteisenä
- Asianajajaliitto pitää Hallituksen esitystä hyvin valmisteltuna ja perusteltuna

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO
DEFENSOR LEGIS
FINLANDS ADVOKATFÖRBUND